

Effect van voersoort tijdens de dracht en lactatie op reproductieresultaten en gedrag

Carola van der Peet-Schwering, PV

Op het proefbedrijf te Rosmalen vindt onderzoek plaats naar het effect van het verstrekken van een fermentatierijk voer ten opzichte van een zetmeelrijkvoer aan drachtige en **lacterende** zeugen. Onderzocht worden de effecten op de voeropnamecapaciteit tijdens de lactatie, de reproductieresultaten en het oraal stereotiep gedrag van zeugen. Het onderzoek wordt uitgevoerd met **nulde-** en eersteworpszeugen, die gehuisvest zijn in **voerligboxen** met uitloop of in groepshuisvesting met voerstation.

In het Varkensbesluit (1994) is aangegeven dat aan zeugen zonder biggen enig ruwvoer verstrekt moet worden. Het doel van dit verzorgingsvoorschrift is dat zeugen aan hun specifieke gedragsbehoeften kunnen voldoen, zodat het oraal stereotiep gedrag vermindert en het welzijn verbetert. In Nederland kan dit verzorgingsvoorschrift op verschillende manieren ingevuld worden. De meest gebruikte methode is het verstrekken van een zogenaamd welzijnsvoer dat ofwel 14% ruwe celstof ofwel 34% OOS¹(= overige organische stof) bevat. Als de literatuur wordt bestudeerd lijkt het er echter sterk op dat het effect op oraal stereotiep gedrag meer bepaald wordt door het VOOS-gehalte (= verteerbare overige organische stof) in het voer dan door het ruwe celstof- of OOS-gehalte. Dit wordt bevestigd door Deens onderzoek. In dit Deense onderzoek kregen drachtige zeugen gedurende drie pariteiten drie verschillende voeders verstrekt: 1) een voer met 88% gerst (zetmeelrijk voer); 2) een voer met 50% bietenpulp (fermentatierijk voer → veel VOOS); 3) een voer met grasmeel, tarwezemelen en haverdoppen (bulkvoer → veel niet verteerbare OOS). Uit dit onderzoek bleek dat met name het voer met 50% bietenpulp het looskauwen bij zeugen verminderde. Ook werd onderzocht of er een effect was van de verschillende voedets tijdens de dracht op de reproductieresultaten van de zeugen. De dieren die het voer met 50% bietenpulp verstrekt kregen namen iets minder energie op tijdens de dracht, waardoor het geboortegewicht van de

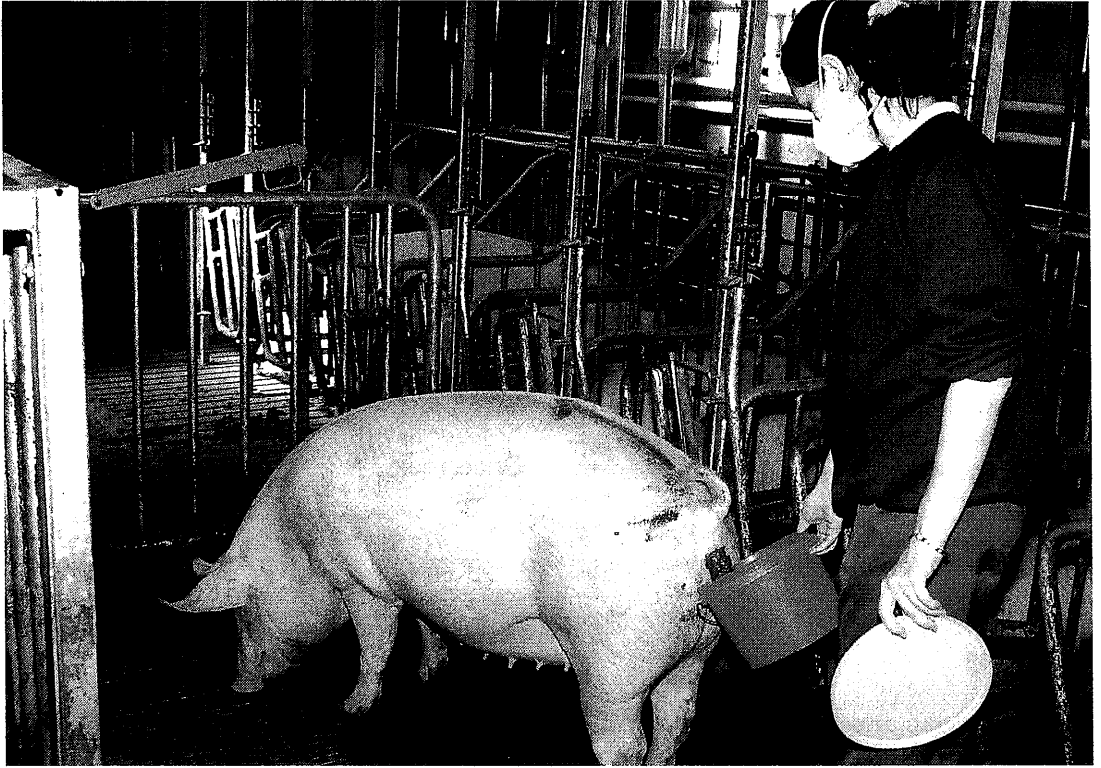
biggen lager was. Tijdens de lactatie namen deze zeugen echter meer voer op, zodat er uiteindelijk geen verschil in het speengewicht van de biggen was. Daarnaast namen deze zeugen tijdens de lactatie iets minder in gewicht af. In dit onderzoek kregen alle zeugen tijdens de lactatie een zetmeelrijk, ruwe-celstofarm voer verstrekt. Dit betekent dat met name zeugen die fermentatierijk voer verstrekt krijgen tijdens de dracht, rond het werpen hun metabolisme moeten aanpassen. Enerzijds moet het maagdarkanaal overschakelen van dikke-darmfermentatie naar enzymatische vertering en anderzijds wordt de snelheid van absorptie van nutriënten aangepast. Het is de vraag of dit wel een gewenste situatie is. Mogelijk heeft het verstrekken van soortgelijke voeders tijdens zowel de dracht als de lactatie (dus beide fermentatierijk en niet tijdens dracht een fermentatierijk voer en tijdens lactatie een zetmeelrijk voer) een positief effect op de reproductieresultaten en voeropnamecapaciteit van zeugen.

Op het proefbedrijf te Rosmalen wordt nagegaan wat het effect is van het verstrekken van een fermentatierijk voer ten opzichte van een zetmeelrijk voer tijdens de dracht op de voeropnamecapaciteit tijdens de lactatie, de reproductieresultaten, het conditieverloop en het oraal stereotiep gedrag van zeugen. Ook wordt nagegaan wat het effect is van voersoort tijdens de lactatie en van wisseling van voersoort vlak voor werpen op de reproductieresultaten, de voeropnamecapaciteit en het conditieverloop.

¹ Het gehalte aan OOS in het voer wordt als volgt berekend: OOS = droge stof - ruw as - ruw eiwit - ruw vet - zetmeel - suiker

Uit onderzoek van Backus et al. (1997) bleek een verschil in geboortegewicht van de biggen en in conditie-ontwikkeling van de zeugen tussen huisvesting in voerligboxen met uitloop en groepshuisves-

ting met voerstation. Omdat dit in de toekomst twee gangbare groepshuisvestingssystemen voor drachtige zeugen zullen zijn, wordt het onderzoek in deze twee huisvestingssystemen uitgevoerd. □

Verzameling van mest om de vertering van het voer van drachtige zeugen in groepshuisvesting te bepalen